

Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Kirjaamo

Päätös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Tyks Akuutin potilaiden jatkohoitoon pääsyä koskevassa asiassa

Asia

Lupa- ja valvontavirasto määräsi 26.3.2026 (LVV-S/11231/2026) Varsinais-Suomen hyvinvointialueen 31.8.2026 mennessä huolehtimaan siitä, että päivystyshoidon tarpeen päätyttyä Turun yliopistollisen keskussairaalan (Tyks) Akuutin toimipisteissä terveydenhuollon jatkohoitopalveluja tarvitsevat potilaat pääsevät viivytyksettä siirtymään jatkohoitoon.

Lupa- ja valvontavirasto pyysi Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta 15.9.2026 mennessä toimittamaan selvityksen siitä, että potilaiden terveydenhuollon jatkohoitopalveluita on saatavilla asianmukaisesti ja viivytyksettä Tyks Akuutin toimipisteissä jatkohoittoa odottaville potilaille.

Ratkaisu

Asia ei anna aihetta Lupa- ja valvontaviraston enempiin toimenpiteisiin.

Selvitykset

Asian ratkaisu perustuu seuraavaan selvitykseen:

- Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Tyks-sairaalapalveluiden hallintoylilääkäri Riikka Aaltosen selvitys 15.9.2026, jonka liitteenä on Tyks-sairaalapalveluiden ohje *Potilaiden siirtyminen Akuutista osastohoitoon* (9.6.2026).

Ratkaisun perustelut

Sovelletut säännökset

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, sote-järjestämislaki) 8 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan ja on järjestämisvastuussa asukkaidensa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Saman pykälän 2 momentin mukaan hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa

toteuttamiseksi hyvinvointialueella on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö, hallinnassaan asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023, valvontalaki) 10 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun on oltava laadukasta, asiakaskeskeistä, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Terveystenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.

Valvontalain 23 §:n 1 momentin mukaan palvelunjärjestäjän on varmistettava omavalvonnalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Palvelunjärjestäjän on valvottava toimintaansa siten, että sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Hyvinvointialueen antama selvitys

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Tyks-sairaalapalveluiden hallintoylilääkäri Riikka Aaltosen selvityksen mukaan Tyks Akuutissa ei kesän aikana ole esiintynyt merkittäviä ruuhkautumistilanteita. Päivystyksessä yli 24 tuntia viipyneiden potilaiden määrä on vähentynyt selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Yli 24 tuntia päivystyksessä olleita potilaita oli 1–8/2026 1,83 %, kun vastaavana aikana vuonna 2025 heitä oli 3,30 %. Päivystyksessä pitkittyneeseen oleskeluun vaikuttavia tekijöitä seurataan jatkuvasti osana sairaalapalveluiden operatiivista johtamista ja toimintaa kehitetään seurannan perusteella edelleen.

Tyks-sairaalapalveluissa otettiin selvityksen mukaan kesäkuussa 2026 käyttöön koko sairaalapalveluja koskeva yhtenäinen toimintamalli, jonka tavoitteena on varmistaa potilaiden viiveetön siirtyminen päivystyksellisestä hoidosta tarkoituksenmukaiseen jatkohoitoon päivystyshoidon tarpeen päätyttyä. Selvityksessä viitataan tältä osin selvityksen liitteenä olevaan ohjeeseen *Potilaiden siirtyminen Akuutista osastohoitoon*, jonka mukaan kaikkien jatkohoittoa odottavien tulee saada paikka 24 tunnin kuluessa päivystykseen saapumisesta. Selvityksen mukaan jatkohoitopaikkojen saatavuuden parannuttua potilaat on pääsääntöisesti voitu sijoittaa tarkoituksenmukaisiin hoitopaikkoihin.

Edelleen selvityksen mukaan Tyks-sairaalapalveluissa otettiin suunnitellusti käyttöön uusi 26-paikkainen akuutti geriatrinen perustason vuodeosasto 4.5.2026. Toiminta käynnistettiin vaiheittain siten, että kesäkuun alusta lähtien osastolla on ollut käytössä 21 potilaspaikkaa. Lisäksi perustason vuodeosastoilla on systemaattisesti vahvistettu kuntouttavaa ja potilaan omia voimavaroja hyödyntävää työtettä. Osastojen profiileja on

terävöitetty, ja kuntoutuspotilaiden hoitoa on pystytty keskittämään tarkoituksenmukaisiin yksiköihin.

Selvityksen mukaan perustason vuodeosastojen henkilöstötilanne on vuoden 2026 aikana parantunut. Tämän ansiosta käytettävissä olevaa vuodeosastokapasiteettia on voitu ylläpitää aiempaa laajempaan, mikä on osaltaan mahdollistanut potilasvirtojen sujuvamman hallinnan sekä vähentänyt ylipaikkojen käyttöä. Ajanjaksolla 1–8/2026 perustason vuodeosastoilla (yleislääketiede ja geriatria) kertyi enemmän hoitopäiviä (139 958) kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2025 (120 536). Samalla siirtoviivepäivien osuus kaikista hoitopäivistä on vähentynyt (siirtoviivepäiviä vuonna 2025: 33 252, vuonna 2026: 31 277, eli 27,6%→22,3 %). Lukuja tarkasteltaessa on selvityksen mukaan huomioitava, että vuoden 2025 osalta tammikuun ja helmikuun tiedot ovat osittain puutteellisia kirjaamisteknisistä syistä.

Edelleen selvityksen mukaan ikääntyneiden palveluketjua on vahvistettu muun muassa lisäämällä kuntoutus- ja arviointiyksikköpaikkoja Loimaalla, Paraisilla ja Liedossa sekä ostamalla lisää ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja. Lisäksi ikääntyneiden kotona annettavia palveluja on laajennettu muun muassa yöaikaisen kotihoidon, kotihoidon etäpalveluiden ja kuntouttavan päivätoiminnan osalta. Selvityksen mukaan osastohoito kapasiteetti on parantuneen paikkatilanteen ansiosta kohdentunut aiempaa tarkoituksenmukaisemmin aktiivista sairaalahoitoa tarvitseville potilaille.

Selvityksessä pidetään merkittävänä, että kesän 2026 aikana ylipaikkojen käyttö yleislääketieteen palvelualueen osastoilla jäi vähäiseksi ja liittyi pääosin yksittäisten kuormitushuippujen hallintaan. Keskimääräinen hoitojakson pituus on lyhentynyt verrattuna vuoteen 2025, mikä selvityksen mukaan osaltaan kuvastaa hoitoketjujen toimivuuden ja potilasvirtojen hallinnan parantumista.

Selvityksen mukaan potilaiden siirtymistä erikoissairaanhoidosta perustason vuodeosastoille koskevaa toimintamallia on tarkennettu erityisesti viikonloppuihin ja pyhäpäiviin liittyvän ennakoivan kapasiteetinhallinnan näkökulmasta. Tavoitteena on ollut varmistaa riittävä käytettävissä oleva potilaspäämäärä päivystyksestä perustason osastohoitoon siirtyville potilaille. Edelleen selvityksen mukaan tästä huolimatta erikoissairaanhoidosta perustason vuodeosastoille siirtymistä odottavien potilaiden määrä sekä siirtoviivepäivien kokonaismäärä ovat vähentyneet merkittävästi verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen.

Selvityksen mukaan sote-koordinaatiokeskuksen toimintaa on kehitetty ja laajennettu vuoden 2026 aikana. Sote-koordinaatiokeskuksen tavoitteena on varmistaa asiakkaiden oikea-aikainen ohjautuminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin, tukea sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia akuuteissa tilanteissa sekä vähentää päivystyspalveluiden ja vuodeosastojen epätarkoituksenmukaista käyttöä. Sote-koordinaatiokeskuksen ympärivuorokautista toimintamallia vahvistettiin käynnistämällä yövuorotoiminta 20.4.2026. Yövuoron tehtäviin kuuluvat konsultaatiopuhelinpalvelu sekä hätäkeskuksen kiireettömien tehtävien ennakkoarviointi. Edelleen selvityksen mukaan ensihoidon toteuttama liikkuvan päivystyksen yksikkö aloitti toimintansa Vakka-Suomen alueella

18.5.2026. Tyks Akuutin liikkuva päivystys on selvityksen mukaan toiminut Loimaan, Salon ja Turun alueella vuodesta 2025 alkaen. Liikkuva päivystys tuottaa kotiin vietävää hoidon tarpeen arviota sekä sairaanhoitajan tai ensihoitajan suorittamia hoitotoimenpiteitä, joilla voidaan useissa tapauksissa korvata ensihoidon tehtävä tai päivystyskäynti. Lisäksi kotihoidon päivystävän sairaanhoitajan toiminnan on tarkoitus käynnistyä syksyn aikana. Selvityksen mukaan yli 70 % sote-koordinaatiokeskuksen tehtävistä koskee yli 70-vuotiaita, ja potilaiden mediaani-ikä on 80 vuotta.

Selvityksen mukaan päivystyspotilaan kotiutusprosessin kehittäminen on ollut yksi Tyks Akuutin sitovista tavoitteista. Prosessissa on kiinnitetty huomiota turvalliseen kotiuttamiseen ja potilaan jatkohoidon turvaamiseen. Tässä yhteydessä on hyödynnetty myös yhteistyötä kotiutustiimin kanssa. Kotiutusprosessin toimivuutta seurataan ns. pyöröovimittarilla eli niiden potilaiden osuudella, jotka palaavat päivystykseen 72 tunnin kuluessa kotiuttamisesta. Tällä hetkellä osuus on selvityksen mukaan 6,7 % tavoitetason ollessa 5 %.

Hallintoylilääkäri Aaltonen toteaa yhteenvetonaan, että vuoden 2026 aikana toteutetut toimenpiteet ovat kokonaisuutena parantaneet hoitoketjujen sujuvuutta, vähentäneet siirtoviiveitä, vahvistaneet vuodeosastokapasiteetin hallintaa sekä tukeneet päivystyspalveluiden toimivuutta. Vaikutukset ovat näkyneet erityisesti päivystyksen kuormituksen keventymisenä, ylipaikkojen käytön vähentymisenä, siirtoviiveiden hallintana sekä potilaiden aiempaa sujuvampana siirtymisenä tarkoituksenmukaiseen hoitopaikkaan. Myönteiseen kehitykseen ovat vaikuttaneet toteutettujen kehittämistoimenpiteiden lisäksi toimintaympäristötekijät, kuten pitkäkestoisen hellejakson sekä merkittävien infektiokuormitusta lisänneiden epidemioiden puuttuminen ja parempi henkilöstötilanne. Toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia seurataan edelleen osana palvelujärjestelmän operatiivista johtamista ja jatkuvaa kehittämistä.

Asian arviointi

Lupa- ja valvontavirasto toteaa saapuneen selvityksen perusteella, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue on toteuttanut useita korjaavia toimenpiteitä, joita hyvinvointialueen valvonta-asiaan 19.12.2025 antamassa selityksessä on suunniteltu toteutettavan vuonna 2026. Näitä ovat muun muassa 26-paikkaisen akuutin geriatrisen perustason vuodeosaston avaaminen Tyks Mäntymäen sairaalaan toukokuussa 2026, Loimaalle avattava kuntouttava arviointiyksikkö, lisäpanostus ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalveluihin, henkilöstöresurssin lisäys Tyks yleislääketieteen suljettujen sairaansijojen avaamiseen sekä sote-koordinaatiokeskuksen toiminnan laajeneminen ympärivuorokautiseksi vuoteen 2027 mennessä. Edellä mainittujen, jo aiemmin suunniteltujen toimenpiteiden lisäksi Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Tyks-sairaalapalvelut on selvityksen perusteella muun muassa ottanut käyttöön koko sairaalapalveluja koskevan toimintamallin Tyks Akuutissa jatkohoitoa odottavien potilaiden siirrosta osastohoitoon enintään 24 tunnin kuluessa päivystykseen saapumisesta. Lisäksi hyvinvointialue on toukokuussa 2026 laajentanut liikkuvan päivystyksen toimintaa Vakka-Suomen alueelle ensihoidon tuottamana.

Selvityksen perusteella päivystyksessä yli 24 tuntia viipyneiden potilaiden määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna, eikä kesän aikana ole esiintynyt merkittäviä ruuhkautumistilanteita. Edelleen selvityksen perusteella jatkohoitopaikkojen saatavuus on parantunut ja potilaat on pääsääntöisesti voitu sijoittaa tarkoituksenmukaisiin hoitopaikkoihin päivystyshoidon tarpeen päätyttyä. Perustason vuodeosastojen vuoden 2026 aikana parantuneen henkilöstötilanteen ansiosta käytettävissä olevaa vuodeosastokapasiteettia on voitu ylläpitää aiempaa laajempaa. Edelleen selvityksen perusteella potilaiden siirtymisessä erikoissairaanhoidosta perustason vuodeosastolle huomioidaan, että erityisesti viikonloppuina ja pyhäpäivinä on käytettävissä riittävä potilaspaikkamäärä päivystyksestä perustason osastohoitoon siirtyville potilaille.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue on ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että päivystyshoidon tarpeen päätyttyä Tyks Akuutin toimipisteissä terveydenhuollon jatkohoitopalveluja tarvitsevat potilaat pääsevät viivytystä siirtymään jatkohoitoon. Toimenpiteet ovat saapuneen selvityksen perusteella olleet vaikuttavia. Selvityksen perusteella Varha seuraa päivystyksessä pitkittyneeseen oleskeluun vaikuttavia tekijöitä ja kehittää toimintaa seurannan perusteella edelleen. Lisäksi toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia seurataan edelleen osana palvelujärjestelmän operatiivista johtamista ja jatkuvaa kehittämistä. Lupa- ja valvontavirasto pitää tärkeänä, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue jatkaa Tyks Akuutin potilaiden jatkohoitoon pääsyn seurantaan omavalvonnallisesti ja ryhtyy tarvittaessa uusiin toimenpiteisiin.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että selvityksestä ja sen liitteenä olevasta ohjeesta käy ilmi, että potilaita hoidetaan tarvittaessa ylipaikoilla sekä erikoissairaanhoidossa että perustasolla, joskin selvityksen perusteella ylipaikkojen käyttö on vähentynyt. Lupa- ja valvontavirasto toteaa tältä osin, että Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle on aiemmin annettu ohjausta siitä, että ylipaikoilla hoitaminen ei kuulu laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja että jatkuvasta ylipaikoilla hoitamisesta tulee luopua (LSAVI/18704/2023).

Asia ei anna aiheutta Lupa- ja valvontaviraston enempiin toimenpiteisiin.

Osallistuja

Asian käsittelyyn Lupa- ja valvontavirastossa on osallistunut johtava juristi Pia Leikasto.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 1 momentin perusteella voi hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Maria Raitakari, puh. 0295 254 000 (vaihe).

Ratkaistu: 08.10.2026
Ratkaisija: Oresmaa Niina (LVV)
Virka-asema: Yksikön päällikkö
Esittelijät:
Raitakari Maria (LVV), Aluehallintoylilääkäri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi